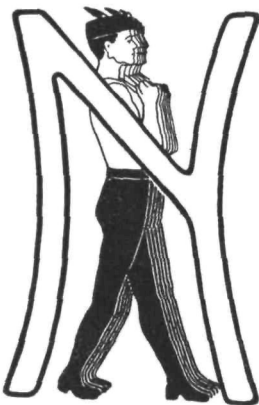

Časih, ko je potihnil boj, lega ta ali oni na zemljo in piše pismo, ki ga ne odpošilja. Na stotisoče pišejo takih pisem, ki zvane tako nežno, ki so pisana tako iz globine srca, da jih ne more odposlati, kdor je še živ. Razkrila bi ponosno sramežljivost moža. To so pisma, ki jih šele najdejo in odpošiljajo, ko je pisec že mrtev. Ljuba mati! Moja dobra mati! Najbolja mati! Najdražja mati! Vsi ti pišejo taka pisma: Hrvatje in Srbi, Rusi in Nemci, Madžari in Italijani, Francozi in Angleži. Vsi, vsi. Oni z juga pišejo, kako so zmrzovali na severu in kako so v poljskih peščenih puščavah mislili na sinje morje in nanjo — na mater! In oni iz vasi, kako so videli veliki, veliki svet, kako so se vozili skozi mnoga lepa mesta, da pa je vendar doma, pri tebi, mati, tako čudovito lepo in toplo, kakor nikjer drugje na svetu. Mehki in trdi pišejo taka pisma, odkriti in molčeči. In vsi tebi, tebi — mati! Okrvavljena so časih taka pisma, pobrana na bojišču kakemu bledemu mrtvecu. Često zmečkana in umazana. Težko bolni ga je znal skrivati na prsih, in šele po njegovi smrti dobivajo postrežnice tisti košček papirja, ki ga je ostavilo sinovo srce tebi, uboga, mati!

O, matere! Vaš sen je težak; motijo ga temne sanje; dnevi vaši so polni skrbečega nemira. Misli sinov vas iščejo! Zato se stresa vaše srce, zato se polnijo oči s solzami! Morda, morda čutijo vaši sinovi vaše dobre misli, vašo bolno ljubezen! Zakaj biti mora tajinstvenih, neprepoznanih poti od duše do duše, od srca do srca, preko vseh daljav in vseh zaprek. Ljubi, mati, ljubi, kakor nisi ljubila še nikdar! Tvoji sinovi bodo čutili to!

SILVESTER KOŠUTNIK:

Dva pevca.

ekoga jesenskega dne je na vinski brajdi pred hišo prepevalčriček s svojim tankim in nežnim glasom. Hipoma se mu pod brajdo pridruži kuhinjski ščurek in začne s svojim močnim in neprijetnim petjem izzivati malega pevca. Zadnji takoj umolkne.

»Kaj ne,« se mu poroga kuhinjski ščurek, »utihnil si, ker te je sram svojega malenkostnega glasu. To sem jaz vse drugačen mojster! Moj glas odmeva krepko in veselo, in če se oglašam za hišno pečjo najsi bo v najskritejšem kotu, se vendar moja pesem razlega po vsej sobi. Kako si s svojim žalostnim škripanjem sploh upaš na dan?«

»Jaz prepevam sebi v zabavo«, mu odgovori čriček mirno, »brez premisleka, me li sliši kdo ali ne, ker me veselita lepi dan in krasna природа. Ali imam zopern glas ali ne — nisem še premišljal! Povem ti pa, da mi s

svojo oceno nikakor ne kališ veselja do petja. Ti poješ po svoje, jaz po svoje.«

To rekši, se umakne više in se skrije za gosto listje, kjer nadaljuje svojo pesem.

Istočasno se prikaže gospodinja na pragu in ko nekaj časa posluša, stopi ven in reče skozi odprto okno možu:

Čriček že poje — kako vesela in prijetna pesem je to! Mala živalca nam naznanja, da grozdje kmalu dozori.«

Čričkova pohvala razjezi ščurka tako, da se oglasi tudi on, češ, kaj porečeš, gospodinja, ko slišiš moj glas! Da bi prekričal svojega malega tovariša, kriči na vso moč. Toda žena pograbi brezovo metlo, ki je slonela ob zidu poleg praga, in z besedami: »Da pa mora ta nesnaga biti že res povsod!« ubije zavistnega ščurka.

Pri oknu.

Ciu, ciu! . .
 Dobro jutro, ptička!
 Kaj bi rada?
 Čiv, čiv, čiv —
 kliče božica,
 onemogla že od glada.

K meni, k meni,
 ptička mala,
 dam ti zrnec. . .
 In ne veš,
 kak je prijetno
 gledati pri oknu,
 ko tam zunaj,
 snežec pada.

Ej, pa topla pečka
 draži bele rože.
 Glej ledene cvetke,
 kak na oknih plakajo!

Čiv, čiv. . . Pridi!
 Zrnca te čakajo.

Ivan Albreht.

